

# **Scopingsadvies Project-MER**

## **Exploitatie nieuw valorisatiecentrum te**

### **Kuhlmannkaai, Gent**

Initiatiefnemer:

NV Jan De Nul  
Tragel 60  
9308 Hofstade

7 juli 2025  
PRMER-3733-SA

## 1. Inleiding

Het voorgenomen project betreft een nieuw valorisatiecentrum voor de opslag, overslag en behandeling van een brede waaier aan bodemmateriaal en andere minerale stromen voor Jan De Nul NV (uitgebaat door Envisan NV) op de Kuhlmannkaai 1,7 te 9042 Gent, ter hoogte van de voormalige bedrijventerreinen van Nilefos Chemie. Het betreft de verdere ontwikkeling van de Kuhlmannkaai-site met o.a. een grondreinigingscentrum (GRC) en een centrum voor slibverwerking (CSV). Naast zowel gevaarlijke als niet-gevaarlijke gronden, grondachtige stromen, slib en bagger- en ruimingsspecie (BRS), zal het nieuw valorisatiecentrum ook VLAREMA-stromen opslaan en verwerken. Hiertoe zullen op de site verschillende verwerkingstechnieken toegepast worden, zowel fysicochemische (immobiliseren (stabiliseren) en fysicochemische wassing) als een biologische reiniging en lagunering. De jaarlijkse verwerking aan externe aangevoerde materiaalstromen wordt ingeschat op 450.000 ton/jaar of 300.000 m<sup>3</sup>/jaar waarvan worst case 7% als gevaarlijk beschouwd wordt (verdeeld over de verschillende behandelingen heen).

Voor dit project werd eerder een omgevingsvergunningsaanvraag met bijhorend project-MER ingediend (OMV\_2022145602). Omwille van het groter aantal door te voeren aanpassingen werd besloten om het dossier in te trekken zodat deze herwerkt kon worden. Bij deze herwerking werd beslist om asbesthoudende slibs en mechanisch ontwateren niet langer mee op te nemen in het project. Door het schrappen van de activiteit van mechanisch ontwateren is er geen persput meer nodig en is er tijdens de aanleg geen nood aan bemaling met bijhorende waterzuivering om deze persput te kunnen aanleggen.

De volgende activiteiten zijn onderworpen aan de m.e.r.-plicht volgens het project-m.e.r.-besluit<sup>1</sup>, met name:

### *Bijlage I*

*Rubriek 13 Afvalverwijderingsinstallaties voor de verbranding, zoals gedefinieerd in punt D10 van artikel 4.2.1 VLAREMA, de chemische behandeling, zoals gedefinieerd in punt D9 van artikel 4.2.1 VLAREMA of het storten van gevaarlijke afvalstoffen.*

*Rubriek 14 Afvalverwijderingsinstallaties voor de verbranding, zoals gedefinieerd in punt D10 van artikel 4.2.1 VLAREMA, of chemische behandeling zoals gedefinieerd in punt D9 van artikel 4.2.1 VLAREMA van ongevaarlijke afvalstoffen met een capaciteit van méér dan 100 ton per dag.*

Het Team Omgevingseffecten ontving een aanmelding met vraag om scopingsadvies op 4 februari 2025. Er werd geen openbare raadpleging/participatiemoment/infomoment georganiseerd door de initiatiefnemer van het project. Het Team Omgevingseffecten vroeg adviezen bij de administraties en openbare besturen (zie bijlage).

Gezien de ligging van het project nabij Nederland werden de bevoegde autoriteiten geraadpleegd.

Het Team Omgevingseffecten stelt dit scopingsadvies op met het oog op de inhoudsafbakening/methodologie van het MER. Zij houdt rekening met de principieel verplichte onderdelen van een project-MER op basis van art. 4.3.7. van het DABM<sup>2</sup> en de ontvangen adviezen en met het overleg van 25 juni 2025. Op het overleg waren aanwezig: het studiebureau, de

<sup>1</sup> Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage, B.S. 17 februari 2005, zoals herhaaldelijk gewijzigd.

<sup>2</sup> Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, B.S. 3 juni 1995, zoals herhaaldelijk (DABM).

initiatiefnemer en AGOP - milieu. Tijdens het overleg werden reeds een aantal opmerkingen uit de adviezen opgelost. Op 2 en 13 juni 2025 vond er een overleg plaats tussen VMM (water), de initiatiefnemer en het studiebureau. Hiermee wordt in dit scopingsadvies ook rekening gehouden.

Dit scopingsadvies heeft betrekking op de reikwijdte, het detailleringsniveau en de inhoudelijke aanpak van het project-MER. Het project-MER moet opgesteld worden zoals door de initiatiefnemer voorgesteld werd in de aanmelding en aangevuld/aangepast worden volgens de specifieke vereisten die in dit scopingsadvies geformuleerd zijn.

## ***2. Verantwoording, beschrijving project en alternatieven***

Tijdens het scopingoverleg van 25 juni 2025 werd door het studiebureau en de initiatiefnemer een toelichting gegeven van het project en van de wijzigingen die reeds gebeurd zijn n.a.v. de ontvangen adviezen, waaronder:

- Op de site zullen er Vlarebo- en Vlarema-stromen ontvangen worden. Er werd hiervoor een aangepaste tabel opgemaakt waarbij de rubrieken gekoppeld worden aan de activiteiten en locatie. Deze wordt toegevoegd aan het MER.
- Onder de volledige site ligt er een folie en om stofemissies te voorkomen zal de site verhard worden met asfalt en beton. Ook de dijken zullen geasfalteerd worden.
- Alle fysicochemische en biologische verwerking zal steeds in een gesloten loods plaatsvinden.
- De opslag van materiaal met vluchtige componenten of asbest zal steeds inpandig opgeslagen worden in een gesloten loods.
- Er worden extra maatregelen voorzien om aan stofreductie te doen:
  - Plaatsing van een milieuberm in het noordelijk deel van de site;
  - Sproeien met sproeiwagens en kanonnen;
  - Woelmachine voor de biologische reiniging met lokale afscherming om stofverspreiding te verminderen;
  - De immobilisatie zal gebeuren met een speciale graafmachine met rotorbak.
- Het water uit de fysicochemische wasinstallatie zal gerecycleerd worden.
- Er wordt een extra geluidsberm voorzien ten noorden van de site, samen met betonblokken rond de TOP-zone.

Aanvullend op de aanmelding moeten de volgende punten ook beschreven worden:

- Het MER moet het project eenduidig en volledig beschrijven met correcte en consistente terminologie voor de te verwerken stromen en processen. AGOP milieu vraagt hierbij om alle te accepteren afvalstoffen limitatief op te lijsten met een duidelijke benaming, aard (gevaarlijk of niet-gevaarlijk) en herkomst, conform de definities in Vlarem. Vermijd verwarring door bijvoorbeeld afvalstromen niet als “grondstoffen” of “materialen” aan te duiden en hanteer officiële termen.
- Het project betreft een nieuwe installatie op een nieuw terrein. AGOP milieu vraagt hierbij om niet te spreken van een capaciteitsuitbreiding van een bestaande site.
- Neem in de projectbeschrijving alle relevante onderdelen op die momenteel ontbreken. Zo moeten opslagplaatsen van gevaarlijke stoffen (bv. brandstoftanks of een tankpiste) en het voorziene gebruik hiervan expliciet beschreven worden. Deze informatie is nodig om de potentiële bodem- en milieurisico's correct te kunnen inschatten.

- De milieu-administratieve gegevens van de geplande exploitatie moeten vollediger worden weergegeven: niet enkel de rubrieknummers, maar per rubriek ook een toelichting van de activiteit of capaciteit. Indien de vergunde huidige toestand in het MER ter info wordt vermeld, dient daarvan kort de jaarlijkse op- en overslagcapaciteit (in ton/jaar) en bv. zeeffcapaciteit te worden aangegeven voor context.
  - Tijdens het scopingoverleg werd besloten dat de volledige rubriekenlijst, zoals opgenomen in de omgevingsvergunningsaanvraag, ook opgenomen en toegelicht zal worden in het MER.
- Het MER moet duidelijk aantonen hoe Best Beschikbare Technieken (BBT) zijn toegepast in het ontwerp en de procesvoering van het valorisatiecentrum. Nu wordt aangegeven dat BBT-conclusies als leidraad dienden, maar dat blijkt onvoldoende uit de tekst. Daarom moet de projectbeschrijving expliciet aangeven welke proces- en infrastructuurmaatregelen genomen worden overeenkomstig BBT. Een loutere opsomming van maatregelen volstaat niet; motiveer per onderdeel hoe aan relevante BBT/BREF-richtlijnen wordt voldaan. Voeg ook een overzichtelijke BBT-toetsing toe (bv. een tabel met BBT/BREF-criteria en projectmaatregelen) om de conformiteit aan te tonen, zoals vereist in een MER.
  - Tijdens het scopingoverleg werd besloten dat de BBT-aftoetsing zal worden opgenomen als bijlage van het MER. Waar relevant zal in de procesbeschrijving of in de disciplines verwezen worden naar deze BBT-aftoetsing. Er werd geconcludeerd dat de BREF met betrekking tot mechanisch-biologische behandeling en mechanische behandelingen niet van toepassing zijn, en bijgevolg niet opgenomen moeten worden.
- De aanleg- en bouwfase van het project moet uitgebreider beschreven worden in het MER. Vermeld bijvoorbeeld de toepassing van de afdichtingsfolie op de bodem en de mogelijke vorming van percolaatwater en hoe dit wordt opgevangen of afgevoerd.
- Er moet een inschatting worden gemaakt van de omvang van de grondwerken (uitgravingen, verzet van grond, inclusief interne verplaatsingen) tijdens de aanlegfase en moet dit in verband worden gebracht met de bestaande bodemverontreiniging op de site. Ook dient het MER op te sommen welk materieel en welke bouwmethoden zullen worden ingezet tijdens de werken, zodat de impact op milieu (bv. trillingen, geluid, emissies) beter kan worden beoordeeld.

**Zoals in de aanmelding vermeld, moet het MER de volgende alternatieven onderzoeken en beoordelen:**

- Nulalternatief
- Nieuwe ontsluitingsweg North Sea Port langsheen de Kuhlmannsite ter vervanging van de huidige Kuhlmannkaai-weg.
- Reservatiestrook Kuhlmannsite – Port of Ghent waarbij er langs het Kanaal Gent-Terneuzen een reservatiezone voor waterweginfrastructuur voorbehouden wordt.
- Omvormingen aan de R4-Oost en R4-West.
- Plaatsing windturbine ter hoogte Kuhlmannkaai op de logistieke zone van Jan De Nul NV.

Indien tijdens de uitwerking van het MER nieuwe relevante scenario's of alternatieve uitvoeringsmethoden naar voor komen, moeten deze toegevoegd en onderzocht worden.

**Inzake uitvoeringsalternatieven** gaan de deskundigen na of er relevante BBT-studies of BREF-nota's beschikbaar zijn en toetsen het bedrijf/project hieraan. De BBT toetsing moet duidelijk terug te vinden zijn door bv. de checklist BBT/BREF tabelmatig toe te voegen.

### ***3. Algemene en methodologische aspecten***

**De afbakening van het studiegebied** moet voldoende gemotiveerd worden per discipline, rekening houdend met het feit dat het studiegebied zowel het projectgebied als het gebied waar effecten zich kunnen voordoen moet omvatten. De ruimtelijke afbakening moet voor elke discipline duidelijk tekstueel omschreven worden en indien mogelijk, voorgesteld worden op kaart.

De **referentiesituatie** is de huidige toestand (nulalternatief) zonder realisatie van het project. De louter juridisch vergunde maar niet-uitgevoerde uitbreiding (oude TOP-vergunning) wordt niet als aparte referentiesituatie beschouwd, maar wordt wel ter info meegegeven. AGOP geeft als terechte opmerking dat voor de effectbeoordeling er moet uitgegaan worden van de actuele toestand als enige referentiesituatie. Dit werd tijdens het scopingsoverleg besproken waarbij besloten werd dat een vergelijking t.o.v. de vergunde situatie wel toegelaten is, vermits deze vergunde toestand in de toekomst mogelijk wel uitgevoerd kan worden. Het is echter belangrijk om het MER zodanig te schrijven en op te stellen zodat er geen verwarring of misinterpretaties kunnen gebeuren en het MER voldoende vlot leesbaar blijft.

In het MER moet duidelijk aangegeven worden met welke **ontwikkelingsscenario's** rekening gehouden wordt of juist niet bij de beschrijving van een referentiesituatie, en moet voor elk ontwikkelingsscenario duidelijk gemotiveerd worden waarom. Er moet ook aangegeven worden voor welke disciplines de ontwikkelingsscenario's al dan niet relevant zijn. Dit moet beschreven worden in een algemeen hoofdstuk voorafgaand aan de effectbespreking per discipline.

Wanneer er tijdens het opstellen van het project-MER nieuwe ontwikkelingsscenario's naar boven komen, moeten deze toegevoegd worden.

Volgende relevante juridische en beleidsmatige randvoorwaarden dienen bijkomend te worden aangepast, opgevolgd of aangevuld:

- Vanaf 14 oktober 2024 is de nieuwe Europese Luchtkwaliteitsrichtlijn definitief goedgekeurd, met strengere grenswaarden tegen 2030 (WHO-gebaseerde) in het kader van de zero pollution ambities. Het MER moet hierop anticiperen (zie verder discipline Lucht).
- Vanaf 1 juni 2025 wijzigt de VMM de impactbeoordelingsmethodiek voor bedrijfsafvalwater. Het MER dient deze nieuwe methodiek toe te passen voor de waterlozingsimpact (zie discipline Water).
- De Omgevingsvergunningsregelgeving en MER-regelgeving zoals van toepassing op het project (DABM titel IV, VLAREM II en III normen, VLAREBO, e.d.) moeten correct worden vermeld.

De methodologie voor de effectbeschrijving en -beoordeling moet voor elke discipline in het project-MER duidelijk en transparant omschreven worden. Tevens moet per discipline aangegeven worden op basis van welke criteria een effect beoordeeld wordt. Het resterend effect na de milderende maatregelen moet aangegeven en gekoppeld worden aan het gehanteerde beoordelingskader. De effectenbespreking en -beoordeling moet transparant gebeuren en aan de hand van volgende terminologie: aanzienlijk negatief (-3), negatief (-2), beperkt negatief (-1) en verwaarloosbaar of geen effect (0) .

**Bij de beschrijving van de bestaande toestand en van de milieueffecten moet, als aanvulling op de aanvraag, voldoende aandacht besteed worden aan het volgende:**

- De discipline Klimaat ontbreekt en dient aangevuld te worden. Dit kan kwalitatief besproken worden.
- Actualiseer de methodologie en het beoordelingskader in het MER volgens de meest recente regelgeving. VMM-Lucht merkt op dat het MER momenteel nog het oude significantiekader voor lucht gebruikt, terwijl recent het beoordelingskader luchtkwaliteit is aangepast en de Europese normen verstrengd zijn. Het MER moet het nieuwe significantiekader hanteren bij de evaluatie van de effecten, inclusief de link met eventuele milderende maatregelen.

### **Discipline lucht**

- Het MER moet een duidelijk overzicht geven van alle luchtmissiebronnen van het project, zowel geleide emissies (via schouw of filter) als diffuse emissies (open bronnen, stofemissies). Momenteel ontbreken bepaalde bronnen of worden ze slechts algemeen vermeld. Alle puntbronnen dienen in de projectbeschrijving benoemd te worden, met vermelding van hun aard, bronpunten en betrokken stoffen. Per emissiepunt moet vervolgens een vergelijking worden gemaakt tussen de van toepassing zijnde emissiegrenswaarden (EGW) uit Vlare II/III en de BBT-GEN-richtwaarden of BREF-conclusies voor die bron. Het MER moet aangeven met welke emissiewaarden gerekend wordt in de modelberekeningen, waarbij gestreefd wordt naar emissies aan de ondergrens van de BBT-range.
  - Tijdens het scopingoverleg werd besproken dat dit zal aangepast en aangevuld worden.
- VMM-Lucht vraagt bijzondere aandacht voor de wijze waarop de geleide emissies gekwantificeerd worden in het MER. In de vorige (ingetrokken) MER-aanvraag is gebleken dat louter uitgaan van de algemene Vlare II-emissiegrenswaarden niet juist is, omdat veel stoffen onder de drempelmassastromen blijven en sommige parameters geen algemene EGW hebben. Er zijn momenteel nog geen metingen beschikbaar van debiet of concentraties van de luchtafzuiging (bv. van de tijdelijke installatie te Hulsdonk), dus de toepasbaarheid van bepaalde EGW is onzeker. Het MER moet duidelijk maken hoe hiermee wordt omgegaan: bv. welke aannames of meetgegevens worden gebruikt om toch een kwantitatieve emissie-input te bekomen, of hoe men zal bepalen of algemene EGW van toepassing zijn. Dit is nodig om de modelresultaten te onderbouwen en later de vergunningseisen te kunnen afleiden.
  - Tijdens het scopingoverleg werd besproken dat de metingen uit de site van Hulsdonk een indicatie kunnen geven, maar niet gebruikt kunnen worden voor modellering doordat deze metingen enkel van toepassing zijn op de opslag zonder verwerking. Het studiebureau motiveert dat de aanvraag stelt dat voor de evaluatie van de bijdrage van de geleide emissies tot de emissie – indien mogelijk – beroep wordt gedaan op een mathematisch verspreidingsmodel. Voor een aantal parameters gelden de algemene emissiegrenswaarden van VLAREM II zodat een dispersiemodellering op basis van deze waarden niet zinvol is. Gezien op moment van de aanvraag metingen werden uitgevoerd door de exploitant op de bestaande site van Hulsdonk werd de optie alsnog open gelaten. In het MER zullen deze emissiemetingen worden afgetoetst aan de emissiegrenswaarden en zal bekeken worden in hoeverre deze nuttig kunnen zijn voor een inschatting van de

te verwachten concentraties ifv dispersiemodellering. Voor de parameters die niet gemeten werden, zal de oorspronkelijke redenering blijven gelden.

- In het MER moet steeds duidelijk vermeld worden welke emissiefactoren er gebruikt worden en zal gemotiveerd worden waarom.
- De beoordeling en kwantificering van de diffuse stofemissies uit exploitatie en transport op de site moet herbekeken worden. In de aanmelding zijn hierover tegenstrijdige passages opgenomen. Het MER moet duidelijk aangeven hoeveel stofemissie vrijkomt bij open opslag, behandelingen en transportbewegingen, en dit in worst-case-scenario's zonder en met stofbeperkende maatregelen (bv. bevochtiging) analyseren. Het expliciet inschatten van stofemissies (inclusief secundaire verontreinigingen die eraan vastzitten zoals metalen of PFAS) is nodig omdat fijn stof in de Gentse haven een gekend probleem is en een cruciale impactparameter vormt.
- Het MER moet alle belangrijke luchtverontreinigende stoffen die kunnen vrijkomen bij dit project expliciet benoemen en meenemen in de beoordeling. AGOP milieu merkt op dat in de huidige tekst een aantal polluenten slechts vaag of helemaal niet vermeld worden. Zo wordt gesproken over "andere potentieel belangrijke polluenten" zonder ze te specificeren. Dergelijke stoffen – in het bijzonder zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) die via stof kunnen verspreiden – moeten concreet geïdentificeerd en beoordeeld worden. Denk hierbij aan parameters als metalen, PAK's, PFAS, asbestvezels, etc., afhankelijk van de inputstromen. Het ontbreken van een duidelijke oplijsting hiervan is een tekort dat rechtgezet moet worden om de milieurisico's correct te evalueren. AGOP milieu benadrukt bijvoorbeeld dat PFAS-emissies naar de lucht mogelijk zijn omdat de te behandelen stromen PFAS kunnen bevatten; het MER moet opnemen hoe hiermee wordt omgegaan (bv. via filters of andere beheersmaatregelen). Er wordt hierbij verwezen naar de VITO-studie over PFAS-emissiereductie, die als leidraad kan dienen.
  - Tijdens het scopingoverleg werd deze opmerking besproken en het MER zal aangepast worden zodat alle mogelijke en tot op heden bekende polluenten zullen vermeld en besproken worden.
- Er dient een geurmodellering uitgevoerd te worden. AGOP milieu en stad Gent merken op dat in de huidige aanmelding wordt verwezen naar geurcontouren die klein zouden blijven, maar dit dient gestaafd te worden. Daarom moet via modelberekeningen nagegaan worden hoe ver geur zich kan verspreiden onder worst-case bedrijfsomstandigheden. In de discipline Mens was al aangegeven dat een geurstudie zou gebeuren; dit moet effectief uitgevoerd en in het MER geïntegreerd worden, zodat de potentiële geurhinder objectief kan worden beoordeeld en, indien nodig, geurremende maatregelen kunnen worden voorgesteld.
  - Tijdens het scopingoverleg werd afgesproken dat er geen geurmodellering moet gebeuren doordat deze geen meerwaarde biedt. In het MER dient de motivering voor waarom dit geen meerwaarde is, wel voldoende beschreven worden. De vermelding in discipline Mens dat er een geurstudie zou gebeuren, was fout en zal worden geschrapt.
- Het MER moet de berekende luchtkwaliteitsimpact niet alleen toetsen aan de huidige grenswaarden, maar ook aan de verstrengde Europese luchtkwaliteitsnormen die vanaf 2030 zullen gelden. In oktober 2024 is de nieuwe EU-richtlijn Luchtkwaliteit definitief goedgekeurd, met strengere normen tegen 2030 en een doel van nul-verontreiniging tegen

2050. Het is zinvol en noodzakelijk de modelresultaten af te zetten tegen die toekomstige normen. VMM- lucht wijst erop dat louter toetsen aan de huidige normen weinig meerwaarde heeft op lange termijn. Daarnaast moet bij de beschrijving van de bestaande luchtkwaliteit (huidige toestand) al aangegeven worden of bepaalde stoffen nu al een probleem vormen ten opzichte van de 2030-normen – zo kan men bepalen of een pollutant al dan niet kritisch is. Concreet moeten in het MER de concentraties bijvoorbeeld van PM<sub>10</sub> en PM<sub>2,5</sub> en NO<sub>2</sub> getoetst worden aan de strengere grenswaarden, aangezien in de haven van Gent die toekomstige normen waarschijnlijk overschreden zullen worden.

- VMM- lucht geeft aan dat het significantiekader voor de beoordeling van luchteffecten moet aangepast worden aan de nieuwste richtlijnen. Het beoordelingskader weergegeven in tabel 25 klopt niet meer. In het MER moet expliciet vermeld worden of en hoe men eventuele milderende maatregelen voor luchtkwaliteit zal onderzoeken in functie van de uitstoot en de reductiedoelstellingen.
  - Tijdens het scopingoverleg werd toegelicht dat het beoordelingskader ondertussen werd aangepast. Met betrekking tot de reductiedoelstellingen wordt verwezen naar paragraaf 4.4 van het richtlijnsysteem lucht.
- Gezien er onzekerheden bestaan over diffuse emissies, moeten leemten in kennis onderkend worden en een plan voor opvolging voorzien worden. Zowel VMM-Lucht als AGOP achten het essentieel dat het MER een post-monitoringprogramma voor lucht uitstippelt. In het bijzonder dienen stofdeposities en luchtverontreinigende stoffen zoals PFAS en andere ZZS tijdens en na de opstart gemonitord te worden. VMM stelt voor om tijdens de aanlegfase continu stofmetingen te doen aan de rand van de site, en in het eerste exploitatiejaar minstens één meetpunt op te nemen in het nabijgelegen woongebied Klein-Rusland (Zelzate) voor depositiemetingen van PFAS en ZZS. Ook AGOP beklemtoont dat immissiemetingen van PFAS/ZZS noodzakelijk zijn zowel in aanleg- als exploitatiefase. Deze monitoring is nodig om eventuele onvoorziene emissies tijdig op te sporen en bij te sturen, en om de omwonenden (waaronder inwoners van Klein-Rusland) te beschermen. Het MER moet daarom een voorstel tot opvolgings- en monitoringsmaatregelen bevatten, zodat dit desgevallend als voorwaarde aan de vergunning gekoppeld kan worden.
  - Tijdens het scopingoverleg werd door het studiebureau toegelicht dat er een uitgebreide monitoringscampagne zal worden voorgesteld voor de exploitatiefase.

## **Discipline water**

- In het MER moet de waterhuishouding van het project in de geplande situatie meer uitgebreid besproken worden. Dit omvat een waterbalans met in- en uitstroom: hoeveel (hemel)water wordt opgevangen, gebruikt in processen (bv. bij reiniging of stofbestrijding) en geloosd, en met welke kwaliteit. AGOP milieu geeft aan dat de karakteristieken van het afvalwater (aard van verontreinigingen), de voorziene waterzuivering (centrale WZI) en eventuele lozingen met hun kwaliteit duidelijk deel moeten uitmaken van de project- en procesbeschrijving. Deze informatie is nodig om de impact op water te kunnen inschatten en na te gaan of aan alle normen voldaan wordt. Daarnaast moet het MER aantonen dat het project voldoet aan de geldende BBT voor waterbeheer (inclusief BBT-GEN). Bijvoorbeeld: geef aan hoe verontreinigd hemelwater of proceswater wordt opgevangen en behandeld, en bevestig dat de lozing conform Vlarem en BBT-richtlijnen is.



- AGOP milieu vraagt om de impact van de geplande folielaag in de bodem te onderzoeken. Er wordt gevraagd om te beschrijven welke effecten de afdichtingsfolie heeft op de vorming van percolaatwater en hoe dit percolaat zal worden beheerd. Hierbij wordt concreet gevraagd of de folie ertoe zal leiden dat regenwater niet in de bodem dringt maar moet worden afgevoerd. En zo ja, hoe dit water opgevangen, gecontroleerd en behandeld zal worden? Deze informatie moet worden toegevoegd vermits dit deel uitmaakt van de watertoets.
  - Tijdens het scopingoverleg werd toegelicht dat er asfalt zal aangelegd worden waardoor het hemelwater dat hierop valt naar de WZI zal gebracht worden, en er bijgevolg geen drainage zal gebeuren onder het asfalt.
- Het MER moet ingaan op de omgang met asbesthoudend afvalwater indien asbestverdachte gronden of materiaal worden gewassen. In de aanvraag is vermeld dat het bedrijf asbesthoudende stromen wil reinigen via zeping, handpicking of washing. AGOP milieu wijst erop dat er een algemeen lozingsverbod voor asbestvezels geldt in Vlaanderen. Het is daarom vereist dat het MER beschrijft welke beheersmaatregelen het bedrijf zal toepassen om te vermijden dat asbestvezels uit de wasinstallatie in het effluent van de waterzuivering terechtkomen. Hierbij kan gedacht worden aan bezinkvoorzieningen, filterinstallaties of gescheiden opvang van spoelwater. Zonder deze toelichting is het onduidelijk hoe er aan de lozingsvoorwaarden zal voldaan worden.
  - Tijdens het scopingoverleg werd toegelicht dat – in overleg met VMM – er besloten werd om het afvalwater te behandelen d.m.v. bezinking en een zandfilter zodat de asbest eruit gefilterd kan worden en als een aparte asbesthoudende stroom kan afgevoerd worden.
- VMM-Afvalwater vraagt verduidelijking over de afvoer van sanitair afvalwater op de site. In het MER (p.94) staat dat het water van de huidige IBA kan afgeleid worden naar de nutsleidingen die samen met de nieuwe weg worden aangelegd. Het is onduidelijk of deze nieuwe weg een DWA-leiding of een RWA-leiding zal bevatten.
  - Tijdens het scopingoverleg werd toegelicht dat er geen riolering aanwezig zal zijn. Het huishoudelijk afvalwater zal worden gezuiverd in een IBA en zal vervolgens extern worden afgevoerd, met uitzondering van het huishoudelijk afvalwater afkomstig van het labo dat naar de WZI gaat.
- Bij de evaluatie van de impact op het Kanaal Gent-Terneuzen moeten de meest recente beschikbare gegevens gebruikt worden. VMM geeft aan dat de in het MER genoemde hydrologische gegevens (gemiddeld debiet 25,0 m<sup>3</sup>/s en laagwaterdebiet 8,5 m<sup>3</sup>/s, referentie 2017) intussen geactualiseerd zijn. Nieuwe cijfers (referentie 2022) tonen een gemiddeld debiet van ~21,14 m<sup>3</sup>/s en laagwater (Q<sub>10</sub>) van ~5,14 m<sup>3</sup>/s voor het relevante kanaalsegment. Het MER moet de berekeningen (bv. verdunningsfactoren bij lozing) herzien met deze recente debieten, omdat lagere laagwaterdebieten een potentieel grotere impact van lozingen betekenen. Bovendien stapt VMM per 1 juni 2025 over op een aangepaste methode voor impactbeoordeling van bedrijfsafvalwater. Het MER dient met deze methodologische wijziging rekening te houden, zodat de conclusie over waterimpact robuust is en afgestemd op de op dat moment geldende beoordelingswijze.
  - Tijdens het overleg tussen VMM, de initiatiefnemer en het studiebureau werd dit besproken. Er zal bij de impactbeoordeling rekening gehouden worden met de

nieuwe pegase debieten (referentiejaar 2022) en met de methodiek die vanaf 1 juni 2025 van toepassing is.

- Er dient nog verder onderzocht te worden of de toename aan verhard oppervlak op de site kan bijdragen tot verminderde infiltratie en daardoor tot verziltingsproblematiek in het kanaal Gent-Terneuzen. ANB wijst erop dat minder lokale waterinfiltratie mogelijk een effect kan hebben op de zoutgradiënt in het kanaal, wat op zijn beurt invloed kan hebben op natuurwaarden stroomafwaarts (bv. in de Moervaartvallei). Het MER moet dit aspect bespreken in discipline Water of discipline Biodiversiteit, en indien relevant milderende maatregelen voorstellen (bv. infiltratievoorzieningen of buffering) om nadelige effecten op het watersysteem en de daarvan afhankelijke natuur te voorkomen.

### **Discipline bodem**

- OVAM geeft aan dat er in 2023 een situatieonderzoek uitgevoerd werd waaruit blijkt dat er een PFAS-verontreiniging voorkomt waarvoor nog een beschrijvend bodemonderzoek moet opgemaakt worden en mogelijk nadien nog een sanering. Het beschrijvend bodemonderzoek dient bij de OVAM ingediend te worden voor 1 oktober 2025. Bij de ontwikkeling van deze zone dient rekening te worden gehouden met deze gegevens. Er dient de nodige terugkoppeling te gebeuren met de erkend bodemsaneringsdeskundige die het beschrijvend bodemonderzoek uitvoert.
- Het MER moet een duidelijke samenvatting van het meest recente oriënterende en beschrijvende bodemonderzoek (OBO) van de site opnemen. AGOP milieu vraagt om de belangrijke bevindingen uit het bodemrapport tekstueel toe te lichten, gevolgd door heldere conclusies die de bodemsituatie en -problematiek samenvatten. Cruciaal is ook dat de locatie van de verontreiniging(en) duidelijk aangegeven wordt, idealiter met een leesbare figuur of kaart (de huidige figuur 18 in de aanmelding is onduidelijk).
- AGOP milieu vraagt om in het MER de eventuele gebruiksadviezen of bodembeheerrichtlijnen die voor het terrein gelden te vermelden. Als uit het bodemonderzoek blijkt dat bepaalde zones beperkt bruikbaar zijn (bv. enkel voor industrie) of dat er saneringsnoodzaak is, moet dit in de projectbeschrijving en effectanalyse worden meegenomen. Deze informatie is nodig om ervoor te zorgen dat de exploitatie van het valorisatiecentrum verenigbaar is met de bodempreventie en eventuele saneringsverplichtingen op het terrein.
- AGOP milieu vraagt om de omvang van alle grondverzet en ontgravingen die tijdens de aanlegfase zullen plaatsvinden, ook interne grondverplaatsingen, te bespreken, en te koppelen aan de gekende bodemverontreiniging ter plaatse: wordt er in vervuilde grond gegraven, en zo ja, hoe wordt hiermee omgegaan?

### **Discipline geluid & trillingen**

- In de effectbeoordeling voor trillingen moet het MER rekening houden met het feit dat de hoofdaansluiting van de site initieel via een onverharde grindweg zal verlopen. AGOP milieu merkt op dat zowel in de aanleg- als exploitatiefase geen definitieve verharde toegangsweg voorzien is, maar wel een tijdelijke grindweg. Trillingsprognoses of conclusies die uitgaan van een asfalt- of betonweg zijn dan niet geldig. Het MER moet aangeven welke trillingshinder te verwachten is bij transport over een grindverharding en of dit potentiële extra hinder geeft ten opzichte van een verhard wegdek. Zo nodig moeten milderende maatregelen voorgesteld worden om trillingen te beperken.

- Het MER moet alle relevante geluidsbronnen en -activiteiten concreet opsommen en beschrijven. AGOP milieu vindt dit in het huidige MER onvolledig. Er moet duidelijk aangegeven worden welke installaties, machines en transportbewegingen geluid veroorzaken, zowel tijdens aanleg als exploitatie (bv. brekers, zeefinstallaties, graafmachines, vrachtwagens, etc.). Daarnaast moet ook vermeld worden welke brongerichte maatregelen worden voorzien om deze geluidsemissies te beperken. AGOP milieu geeft aan dat geluidsbeperkende infrastructuur zoals geluidsschermen of bermten beter in de inrichtingsbeschrijving beschreven wordt, en dat eerst preventief aan de bron moet beperkt worden volgens BBT voor nieuwe installaties. Het MER moet dus aantonen dat het ontwerp en de exploitatie rekening houden met geluidsreductie aan de bron.
- Bij de beoordeling van tijdbepaalde werkzaamheden (aanlegfase) moet het MER verwijzen naar de bestaande BBT-studie “Geluids- en trillingshinder bij bouw- en sloopwerken” en de daarin aanbevolen praktijken toepassen. AGOP milieu vraagt dat voor de aanlegfase er expliciet rekening wordt gehouden met deze richtlijnen. Concreet dienen in het MER mogelijke maatregelen als stille(re) machines, bouwschermen, tijdsvensters, enz., besproken te worden indien relevant.

### **Discipline mens-gezondheid**

- De analyse van menselijke gezondheidsrisico's dient uitgebreid te worden met alle relevante pollutanten. AGOP milieu geeft aan dat de huidige opsomming van te beoordelen stoffen onvolledig is – zo ontbreekt bijvoorbeeld asbest in de lijst. Het MER moet alle stoffen die door het project veroorzaakt worden en waarmee omwonenden of personeel potentieel in contact kunnen komen via lucht, water of bodem in rekening brengen.
- In discipline Mens-gezondheid dient de potentiële geurhinder mee opgenomen te worden bij de beoordeling. Zoals hoger vermeld – in discipline Lucht – zal er geen geurmodellering uitgevoerd worden, en zal de beoordeling bijgevolg kwalitatief besproken worden.
- In het MER moeten de gezondheidseffecten goed onderbouwd zijn met resultaten uit de verschillende disciplines. Waar in het MER verwezen wordt naar uit te voeren modelberekeningen (zoals verspreidingsmodellen van stof en stoffen), dienen deze ook effectief uitgevoerd en samengevat te worden bij discipline Mens-gezondheid.

### **Discipline mens - mobiliteit**

- In het MER wordt het aantal transporten in de vergunde en bestaande situatie besproken, maar er ontbreekt een beoordeling van de situatie in de geplande exploitatie op de omliggende wegen. Stad Gent vraagt om een aftoetsing te maken van het extra verkeer ten opzichte van de huidige verkeersintensiteiten op het wegennet. Concreet moet het MER de toename in vrachtverkeer (ca. 136 vrachtwagens/dag volgens planning) en personenverkeer vergelijken met de bestaande achtergrondwaarden (zie tabellen 71-72, figuren 52-53) en evalueren volgens het gangbare significantiekader voor verkeer. Ook de invloed van eventuele infrastructurele ontwikkelingen, zoals de toekomstige nieuwe Kuhlmannkaai-ontsluitingsweg en de heraanleg van R4-kruispunten, kan hierbij vermeld worden.
- Het is momenteel niet duidelijk hoeveel werknemers aangesteld zouden worden. Stad Gent om het verwachte aantal medewerkers in de geplande toestand ook expliciet op te nemen in de MER. Uit de vorige vergunningaanvraag zou dit om ongeveer 16 VTE's gaan. Deze

toevoeging is nodig voor een realistische mobiliteitsbeoordeling en om te controleren of voldoende faciliteiten (parking, fietsrekken) voorzien zijn.

- Stad Gent vraagt om in het ontwerp van de nieuwe ontsluitingsweg (aangelegd door North Sea Port) rekening te houden met de geplande personeelsinrit van de site. Er wordt gevraagd om in het MER te vermelden dat het aangewezen is om ter hoogte van deze inrit in de berm van het nieuw aan te leggen fietspad een klein stuk asfaltverharding aan te leggen als opstelstrook voor fietsers om zo de verkeersveiligheid te verhogen. Deze maatregel kan als aandachtspunt opgenomen worden.
- Stad Gent vraagt dat er bij de aanleg van de 2 nieuwe in-en uitritten (één voor vrachtwagens en één voor personenwagens en fietsers) voldoende aandacht is voor veiligheid zodat de aansluiting op de toekomstige nieuwe ontsluitingsweg van NSP op een veilige manier kan gebeuren, en er voldoende zichtbaarheden worden voorzien.
- Uit het MER moet het voldoende duidelijk zijn dat alle parkeer- en vrachtwagenbewegingen op eigen terrein zullen plaatsvinden, zonder hinder voor de openbare weg. Stad Gent wijst erop dat het cruciaal is dat zowel het parkeren van auto's, het stationair wachten van vrachtwagens, als laden/lossen en manoeuvres binnen de sitegrenzen gebeuren. De huidige plannen voorzien 12 autoparkeerplaatsen en een interne wachtruimte voor minstens 3 vrachtwagens, wat voldoende wordt geacht zolang een vlotte interne logistiek wordt aangehouden. Het MER moet dit beleid bevestigen en eventueel maatregelen benoemen om wildparkeren of -stationeren op omliggende wegen te voorkomen (bv. interne procedures, afspraken met transporteurs, monitoring).

### **Discipline biodiversiteit**

- ANB geeft aan dat er mogelijk waardevolle vegetatietypes op of nabij het terrein aanwezig zijn die niet op de bestaande Biologische Waarderingskaart (BWK) zijn opgenomen, zodat de actuele situatie ter plaatse ook gecontroleerd moet worden. Indien tijdens terreinbezoeken blijkt dat zich lokaal toch beschermde of bijzondere vegetaties hebben ontwikkeld (bijv. rietmoeras, bloemrijk grasland, e.d.), moeten deze in het MER worden vermeld en mee in de beoordeling worden opgenomen.
- De projectlocatie bevindt zich tussen het kanaal Gent-Terneuzen en de zone Callemansputte, die is voorbestemd als landschapspark met potentieel als watervogelhabitat. ANB wijst erop dat hoewel dit gebied niet formeel beschermd is als Vogelrichtlijngebied, het wel in aanmerking komt daarvoor. Juridisch valt het hierdoor onder artikel 4(4) van de Vogelrichtlijn. Het MER moet hierdoor de impact op vogels expliciet onderzoeken, waaronder de mogelijke verstoring door bijkomende scheepvaart op het kanaal en de versnippering of barrière-effecten door de ligging van het project tussen kanaal en Callemansputte. Hierbij kan gekeken worden naar verstoring tijdens de aanleg en exploitatie. Indien uit de analyse blijkt dat er potentieel significante effecten op beschermde vogelsoorten zijn, moet overwogen worden of een passende beoordeling nodig is of mitigerende maatregelen nodig zijn.
- De mogelijke impact op omliggende natuurgebieden als gevolg van veranderingen in waterhuishouding moeten onderzocht worden. ANB benadrukt dat een verhoogd zoutgehalte in het kanaal gevolgen kan hebben voor natuurgebieden die hiermee in verbinding staan, bijvoorbeeld de vochtige gebieden in de Moervaartvallei die gevoed worden door kanaalwater (advies ANB). Het MER moet nagaan of dit scenario reëel is en, zo ja, welke natuurwaarden (planten- en vissoorten, aquatische ecosystemen) hierdoor

getroffen kunnen worden. Eventuele milderende ingrepen (bv. buffering van regenwater, gecontroleerde infiltratie op het terrein) om de hydrologische impact te verminderen dienen te worden besproken.

**(Gewest-)grensoverschrijdende effecten:** De gedeputeerde staten van Zeeland geeft in hun advies aan dat uit de verdere uitwerking van de disciplines (zoals geur en lucht) zal moeten blijken of er grensoverschrijdende effecten optreden en ze instemmen met de opzet van het project-MER. Er wordt verzocht om hen op de hoogte te houden van deze verdere uitwerkingen.

Ook de volgende onderdelen moeten aan bod komen in het MER (cfr. richtlijnenboek Algemene methodologie):

- de leemten in de kennis
- de eventuele opvolgings- en monitoringsmaatregelen
- een afzonderlijke discipline-overschrijdende samenvatting (inclusief de milderende maatregelen)
- een niet-technische samenvatting.

Ook in de samenvattende hoofdstukken rekening houden met de opmerkingen in dit scopingsadvies.

#### ***4. Goedkeuring team van erkende MER-deskundigen en MER-coördinator***

Zoals voorgesteld in de aanmelding wordt het MER opgesteld door een erkende MER-coördinator en door volgende erkende MER-deskundige: Bodem, Geluid en trillingen, Biodiversiteit, Water en Lucht. De coördinator zal ook discipline Mens behandelen.

Het in de aanmelding voorgestelde team van erkende MER-deskundigen en de erkende MER-coördinator wordt goedgekeurd.

Wijzigingen aan het team van deskundigen in de loop van het m.e.r. moeten gemeld worden aan het Team Omgevingseffecten.

Digitaal getekend

Door Isabel Jacobs

Afdelingshoofd

Afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en -projecten (GOP)

## Bijlage

Lijst met de instanties die gereageerd hebben (schriftelijk of aanwezig op overleg) en betrokken worden in de verdere procedure:

- VMM – lucht
- VMM – afvalwater
- AGOP milieu – Omgevingsgebied Oost-Vlaanderen
- AGOP – team Omgevingseffecten – externe veiligheid
- ANB – Oost- en West-Vlaanderen
- Stad Gent
- OVAM
- Elia
- Fluxys
- Gedeputeerde staten van Zeeland
- Gemeente Zelzate

*Lijst met de instanties die niet gereageerd hebben:*

- AWW – Oost-Vlaanderen
- AGOP ruimte – Omgevingsgebied Oost-Vlaanderen
- Gemeente Evergem
- Havenbedrijf Gent
- Onroerend Erfgoed
- Provincie Oost-Vlaanderen